

Pe viața și moarte – un an ca voluntar la Hospice

Când povestesc prietenilor mei sau familiei mele din Germania despre experiențele mele la Hospice Timișoara, răspunsul cel mai frecvent este: „așa ceva eu nu aș putea“. Un an de zile am lucrat ca voluntar la Hospice (august 2013- iulie 2014). Și anul a trecut repede.

Nu știam exact ce mă așteaptă aici. Nici eu nu știam dacă aș putea „așa ceva“, fiind fără experiență în domeniul de îngrijire paliativă, mai ales în lucrul cu cei aflați în neputință. În anul acesta am avut norocul să culeg câteva experiențe pentru care sunt foarte recunoscător. De aceea vreau să le împărtășesc aici.

Pe de o parte sunt experiențele practice în contactul cu bolnavii. Partea cea mai esențială, și foarte importantă a serviciului meu, a fost să ajut la programul de zi cu zi: a da mâncare, a schimba pampersii, a-i spăla pe pacienți. Prin asta mă refer la nevoile lor fizice. Cel puțin la fel de importante îmi par nevoile sufletului. De fapt, pentru asta nu trebuie mult: urechi deschise, o mână întinsă, un pic de răbdare. La început abia vorbeam românește, acum știu și să scriu, dar totuși, mi- am dat repede seama că asta nici nu contează prea mult, ci mai importantă este “limba inimii”, cum psihologul Hospice spune des. Eu nu sunt nici psiholog, nici medic, nici asistent medical cu școală. Așadar să mă prezint – mă numesc Peter Fendel, sunt din Koln, Germania, am 29 ani și am absolvit facultatea și masteratul în teologie catolică și istorie generală.

Deci, ce aveam de oferit pacienților?!

Pentru mine, ca voluntar, cel mai important a fost să intru în relații cu pacienții, să stau lângă ei, să-i recunosc ca oameni până la sfârșit. În multe cazuri ideea aceasta s-a concretizat într-un mod minunat și s-au dezvoltat relații uimitoare. La câțiva le-a plăcut mult dacă le cântam la chitară. Din asta au crescut convorbiri despre vreme, despre fotbal, dar și despre viață și moarte. Câteodată pacienții mi-au mulțumit pentru serviciul meu, pentru că făceam situația lor un pic mai suportabilă. Da, acesta a fost scopul meu: să dau puțin mai multă calitate vieții lor, să le ofer un pic de consolare. Acesta este un lucru foarte frumos și plin de sens, pentru care nu trebuie mult. Pe de altă parte, e un lucru destul de greu, mai ales din cauza numărului pacienților care își petrec ultimele zile din viață în Hospice: în timpul anului am îngrijit mai mult de 200 de pacienți, dintre care aproximativ 150 au și decedat în casa noastră. A construi relații cu așa de mulți oameni – relații care se termină după câteva săptămâni – e mai obositor decât gândeam. De asemenea și fiecare caz de boală este trist și greu.

Fără “izvoare de viață”, fără credința mea, eu nu aș putea să lucrez în domeniul acesta. Le admir pe colegile mele, care lucrează la Hospice de ani de zile! Pe lângă experiențele practice, munca în Hospice pentru mine înseamnă și o luptă cu viața mea la un nivel mai adânc. Lecția pe care o învățăm aici în fiecare zi sună aproape stereotip: viața e scurtă! Viața noastră e limitată, cum și noi, oamenii, în general suntem limitați. Astfel, experiența la Hospice, din mai multe puncte de vedere, este o experiență de limite. Viața noastră e limitată, cronologic vorbind. Cine a lucrat la Hospice odată, după părerea mea, nu mai poate să trăiască la fel ca înainte. Totul devine cumva mai urgent, dar și mai clar. Cel mai des, întrebarea mea a fost: ce este important în viața mea?

Și puterile noastre sunt limitate. Medicina modernă are succese uimitoare, dar în fața morții suntem neputincioși. Suntem limitați când bolnavii se chinuie cu dureri sau au teamă. Și totuși, după anul în Hospice eu sunt convins că noi oamenii avem ceva care poate contrabalansa suferința și moartea: grija unul pentru altul, întoarcerea spre cel de lângă noi cu iubire, încrederea că primim de la Dumnezeu viața noastră și că în mâinile Lui putem să o încredințăm.

Munca în Hospice e în zona de tranzit dintre viață și moarte. Toți cei care lucrăm în Hospice ne apropiem, cu fiecare zi, de această graniță care este o parte fundamentală a vieții. Ne expunem la o realitate care în societatea modernă este oarecum un tabu. Mie mi se pare că așa ne apropiem de o taină, între cele puține care au rămas în lumea modernă. Nimeni nu privește peste zidul care să ridice între viața și moarte. Și totuși, simt că există o trăire, o simțire care se deschide când stăm în fața acestui zid: acolo unde viața noastră este limitată, se deschide și spațiul pentru o altă viață. Lucrul în această zona de tranzit a schimbat perspectiva mea pentru totdeauna. Cred că e vorba de o decizie în fața atâtor suferințe și în fața morții: trebuie să ne resemnăm sau să avem curajul să ne încredințăm vieții, în pofida acestor experiențe.

Sunt foarte recunoscător pentru experiențele mele în Hospice, pentru oamenii pe care i-am întâlnit în acest an și de la care am învățat așa de mult: colegii mei, pacienții, aparținătorii... Încă nu știu exact cum, dar sunt sigur că anul acesta va influența semnificativ viața mea, în căutarea unor trăiri mai adânci, mai intense și mai umane.